

Liikennevakuutuskeskus

Bulevardi 28, 00120 Helsinki

Puh. (09) 680 401
Faksi (09) 6804 0391
www.vakes.fi/lvk

Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
00023 Valtioneuvosto

Viite: Lausuntopyyntö LVM056:00/2008

LAUSUNTO VÄYLÄVIRASTOSTA JA LIIKENTEEEN TURVALLISUUSVIRASTOSTA

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Liikennevakuutuskeskuksen (LVK) lausuntoa hallituksen esityksen luonnoksesta koskien lakeja väylävirastosta ja liikenteen turvallisuusvirastosta. Tämän johdosta LVK esittää lausuntonaan seuraavan.

Liikennevakuutusala pitää virastouudistusta tavoitteiltaan periaatteessa tärkeänä ja kannatettavana. Vakuutusalan osalta virastouudistus merkitsee muutosta ennen kaikkea Ajoneuvohallintokeskuksen (AKE) kanssa tehtyyn luottamukselliseen, pitkäjänteiseen ja vakiintuneeseen yhteistyöhön. LVK on huolissaan siitä, että uudistuksen tavoitteisiin kuuluvia synergiaetuja ei ehkä täysimääräisesti ole saatavissa liitettäessä AKE:n ydintoimintoihin kuuluva ajoneuvojen hallinnointi osaksi ehdotettua, hyvinkin laajaa liikenteen turvallisuusvirastoa.

LVK:n rooli suhteessa AKE:een on jaettavissa kahteen osaan. Toisaalta AKE tuottaa vakuutusyhtiöille tukipalveluita koskien mm. riskilaskentaa ja tariffointiin liittyviä taustatietoja sekä toimii yhdyselimenä AKE:n ja vakuutusalan välisessä yhteistyössä. Toisaalta LVK:lla on omia lakisääteisiä tehtäviä, joiden toteuttaminen vaatii toimivaa yhteistyötä AKE:n kanssa. Näitä tehtäviä ovat mm. vakuuttamattomiin ajoneuvoihin kohdistuva hyväkeperintä, joka perustuu AKE:lta saataviin tietoihin sekä näiden ajoneuvojen aiheuttamien vahinkojen käsitteleminen sekä liikenneturvallisuustyö, jossa LVK:n organisoimat liikenneonnettomuuksien tutkijalautakunnat saavat tutkinnassa tarvittavia tietoja AKE:n ylläpitämistä rekistereistä.

Nyt esitetyn virastouudistuksen kanssa tärkeitä ja laajoja vireillä olevia AKE:n ja liikennevakuutusalan yhteistyöasioita ovat liikennevakuutuslain kokonaisuudistus sekä sähköinen rekisteröinti, johon liittyy mm. vakuutusyhtiön vaihdosprosessin kehittäminen. LVK pitää ensiarvoisen tärkeänä, ettei virastouudistuksella ole haitallisia vaikutuksia ainakaan vakuutusyhtiön vaihdosprosessin toteutumiseen tai aikatauluun ja että jatkossa yhteistyö liikenteen turvallisuusviraston kanssa olisi samanlaisista ja -tasoista kuin nyt AKE:n kanssa on ollut.

Nordea
214218-71444
Sampo Pankki
800015-62857
Y-tunnus
0201620-9

Paitsi, että muutosvaihe sinällään saattaa häiritä hyviksi osoittautuneita yhteistyömuotoja kuten eri asiakassektoreiden ja AKE:n yhteistyöryhmi-
en työskentelyä, vakuutusala on huolissaan siitä, ettei perusteltuja kehi-
tysasioita jatkossa enää riittävästi huomioitaisi **ison yhdistelmäviras-
ton** tehtäväkokonaisuudessa ja sen päättävissä elimissä. AKE:n isoista
käyttäjäasiakkaista vakuutusallalla ja autoalalla on kummallakin tällä
hetkellä edustus AKE:n johtokunnassa. Hallituksen esityksen luonnok-
sessa esitetään, ettei liikenteen turvallisuusvirastoon aseteta johtokun-
taa esittämättä kuitenkaan korvaavaa yhteistyömuotoa, jossa merkittä-
vimmat sidosryhmät voisivat tuoda sidosryhmälleen tärkeäksi arvioimi-
aan asioita esille mahdollisimman korkealla organisaatitasolla.

Hallituksen esityksen luonnoksessa on viitattu liikenne- ja viestintämi-
nisteri Anu Vehviläisen 6.3.2009 tekemään päätökseen, jolla virastojen
sijoituspaikkakunnaksi on varmistunut pääkaupunkiseutu, mutta että vi-
rastoista kuitenkin **alueellistetaan** tehtäviä 200 - 400 työpaikan verran.
LVK pitää erittäin tärkeänä, että ainakin AKE:n toimialaan kuuluvat asiat
voidaan vastaisuudessakin hoitaa pääkaupunkiseudulla. Vakuutusyhti-
öiden, LVK:n ja perustettavan liikenteen turvallisuusviraston moninais-
ten ja laajojen yhteyksien ylläpitäminen ja kehittäminen edellyttää jatku-
vasti myös henkilökohtaisia kontakteja. Työtehtävien alueellistaminen
pääkaupunkiseudun ulkopuolelle vaarantaa vakiintuneen yhteistyön se-
kä turvallisuusviraston ja vakuutusalan yhteistyöryhmässä että vakuu-
tus- ja liikenneturvallisuuspuolen asiantuntijatyöryhmissä ja toimikunnis-
sa. Mikäli uuden viraston työtehtäviä siirrettäisiin pois pääkaupunkiseu-
dulta, olisi vakavana uhkana myös alaan liittyvän asiantuntijuuden ja tut-
tujen kontaktihenkilöiden katoaminen yhteistoiminnan piiristä. Myös pit-
kien välimatkojen vuoksi lisääntyisivät työajan käyttö ja matkakustan-
nukset aiheuttaen samalla liikkumisesta aiheutuvia ympäristöhaittoja.

Tieliikenteen turvallisuuden edistäminen liittyy keskeisesti sekä uu-
den väyläviraston että turvallisuusviraston tehtäviin. LVK pitää tärkeänä,
että se panostus, jonka liikenne- ja viestintäministeriö (LVM), AKE ja
Tiehallinto ovat liikenneturvallisuustyöhön antaneet, ei tule vähene-
mään, vaan sitä päinvastoin tulee lisätä ja kehittää edelleen.

Yksi toimintamuoto on liikenneonnettomuuksien tutkinta, joka toteute-
taan koko maassa lakisääteisesti (Laki tie- ja maastoliikenneonnetto-
muuksien tutkinnasta nro 24/2001) LVM:n ohjauksessa ja LVK:n orga-
nisoimana. Tutkinnalla tuotetaan tietoa onnettomuuksien syistä sekä ti-
lasto- ja tutkimusaineistoa ja turvallisuusehdotuksia turvallisuustoimen-
piteiden perustaksi. Varsinaisen tutkinnan tekevät 20 tutkijalautakuntaa,
joiden alueet noudattavat maakuntien rajoja.

Tutkinnan toteutusta ohjaa LVM:n asettama Liikenneonnettomuuksien
tutkinnan neuvottelukunta, jossa ovat edustettuina mm. AKE ja Tiehal-
linto. LVK:n mielestä neuvottelukunnan edustukset voidaan yleisperiaat-
teen mukaisesti muuttaa väyläviraston ja turvallisuusviraston edustuk-
siksi. On kuitenkin tärkeätä, että molemmat virastot ovat vastaisuudes-
sa mukana onnettomuustutkintaa ohjaavassa neuvottelukunnassa.

Valtioneuvoston asetuksella (nro 740/2001) säädetään, että tutkijalauta-
kunnassa tulee olla mm. ajoneuvotekniikan ja tienpidon tuntemus. Jotta
tutkinnassa voidaan noudattaa myös lain edellyttämää puolueettomuut-
ta ja riippumattomuutta, on käytännössä suuri osa lautakuntien liikenne-

teknisistä jäsenistä Tiehallinnon ja ajoneuvoteknisistä jäsenistä katsastustoimipaikkojen henkilökuntaa. Yleisperiaate kaikilla jäsenillä on se, että jäsen voi osallistua tutkintaan ja loppukokouksiin myös työaikana, mutta vapaa-aikana tapahtunutta tutkintaa ei lueta työajaksi. Eri työantajilla voi olla tästä poikkeavia käytännön sovellutuksia työajan määrittelyssä. Sekä AKE että Tiehallinto ovat osallistuneet oman toimialueensa jäsenten rekrytointiin. Lisäksi AKE on korvannut katsastusyrityksille niiden henkilökunnan onnettomuustutkintaan käyttämästä työajasta. LVK puolestaan on maksanut tutkijalautakuntien jäsenille tapauskohtaiset tutkintapalkkiot ja vastannut tutkinnan aiheuttamista suoranaista kustannuksista.

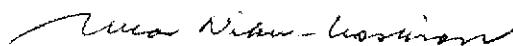
Edellisen perusteella LVK pitää tärkeänä, että virastouudistus ei heikennä tieliikenteen turvallisuustyölle perustietoa tuottavan onnettomuustutkinnan toimivuutta. Jotta lautakuntien koko maan kattava toiminta- valmius, puolueettomuus ja riippumattomuus voidaan säilyttää, tulee väyläviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten henkilö- resursseissa ja toimenkuvissa ottaa tämä, sinänsä pieni, onnettomuustutkintaan osoitettava asiantuntemus huomioon. Toisaalta, osallistuminen tutkintaan varmistaa väylävirastolle suoran yhteyden vakavimpien tieliikenneonnettomuuksien aineistoihin ja niiden hyödyntämiseen.

Turvallisuusviraston osalta LVK pitää tärkeänä, että AKE:n noudattama käytäntö onnettomuustutkintaan käytetyn työajan korvaamisesta katsastusyrityksille jatkuu myös tulevaisuudessa. Joissakin tapauksissa tämä tuki on jopa ratkaiseva asia, kun etsitään tutkinnan edellytykset täyttävää ajoneuvotekniikan asiantuntijaa tietyltä alueelta.

Liikenne- ja viestintäministeriön, AKE:n ja Tiehallinnon kustantama LINTU -projekti on viime vuosina ollut merkittävin liikenneturvallisuuden perustutkimusta tuottava taho Suomessa. Sen ohella kaikki mainitut organisaatiot ovat tuottaneet muuta liikenneturvallisuustyötä tukevaa teollista tutkimusta. LVK:n mielestä tämän toiminnan jatkuminen tulee varmistaa myös uusissa virastoissa ja mahdollisuuksien mukaan pyrkiä sitä jopa kehittämään.

Helsingissä huhtikuun 30. päivänä 2009

LIIKENNEVAKUUTUSKESKUS

Ulla Niku-Koskinen